

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

LI. Quo iure sint à potestate sæculari Exempti Clerici, Res, Causaque
Ecclesiastica?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

pendit decimas, vt Sacerdoti & Regi. Iuris diuini est idem, in Veteri Testamēto sibi iubente Deo Levitis dari, *Leu. ult. Num. 18, Malach. 3.* Quæ præcepta quæ Moralia sunt, etiam Christianos obligāt; non quæ iudicialia: teste Clemente *lib. 2. Const. Apostolic. c. 29. 38 &c.* Quippe Christiana debet abundare iustitia, *Matth. 5. plusquam Pharisæorum.* Sic & S. Patres, & Concilia prisca. Estq; ratio: quia Laborāt pro bono publico: ideo decimę debita sunt, non vt eleemosynæ, etiã diuiculis. Ita S. Scriptura in *Antichristop. 2. q. 20.*

II. Date Decimas, quoad Quotam hanc, non est iuris diuini Christianis. Quia hoc nusquam extat. Et præceptum Veteris Testamenti non erat Morale: nec enim erat ante Moylen: Nam Abraham vltro dedit: *Iacob, Genes. 28.* vltro vouit. Nec est propriè Ceremoniale; quia non ad colendum Deum ordinatur; sed ad æquiritatem inter homines. Et, iudicialia sublata sunt.

Debentur tamen iure diuino quoad substantiam; etsi non quoad Quantitatem istam. Iura etiam Ecclesiastica quoad decimarum determinarunt, non vt Legis Veteris, sed exempli. Vnde tum Clericus potest renunciare suo debito decimali: Tum Ecclesia legem suam mutare: Tum Conuetudo contraria Legem abrogare. Ita *D. Tho. 22. q. 7. a. 2.* Idque quæ Ecclesiastica est Lex de quora: non, quæ naturalis quoad substantiam.

Q V Æ S T I O L I.

*Quo iure sint EXEMTI Clerici,
RES, & cause Ecclesiastica
ab Sæculari potestate?*

V T H E R A N I: 1. Vt Petrus Martyr in *Rom. 13.* negat Principes dare posse Clero priuilegium Exemptionis: quod sit contra ius diuinum, omnes politico subiiciens Mag. statui. 2. BRENTIUS in *prolegomenis.* Melancthon in *Locis cap. de Ma: gistr. Res & Causas Cleri politicis subiiciunt tribuna- libus.*

3. CALVINVS *Inst. l. 4. c. 11. §. 15.* In omnibus subiectos vult, exceptis causis merè Ecclesiasticis.

S V A D E N T istis. 1. Quia Constantinus edixit, *Si quis Episcoporum tumultuatus sit, mea executione coercetur:* Eiecitque Eusebium in exilium.

2. Martyr. Iure diuino *omnis anima sublimioribus Potestatis subiecta est, Rom. 13.* Ergo non potuerunt Reges Clerum eximere. 3. Marilius. *Matth. 17.* Christus soluit tributum, quæ debuit.

A V T O R. I. In causis Ecclesiasticis Clerici sunt exempti iure diuino. 1. Quia regimen Ecclesiasticum distinctū est à politico, & isto sublimi^o. patet supra *quæstione 2. 3. & 12.* 2. Christus Petro & Apostolis omnem potestatem suam commisit, vt Pastoribus in ones. Supra *q. 19. 20. 21.* 3. Apostoli, eorumque successores Ecclesiam diu rexerunt, cum nulli essent Principes Christiani: nec ad politicos causas retulerunt. 4. Sic Concilia fancierunt, Patres docuerunt, &c.

II. Clerici non sunt exempti ab legibus politicis, non contrariis iuri Canonico, aut officio Clericali: sed directiue subsunt. 1. Quia Clerici sunt ciues & partes politia. 2. Papæ permiserunt.

Non tamen Clerici possunt iudicari à sæcularib^o, etsi in legem civilem peccassent. Quia sic Papæ, Concilia, Imperatoresque decreuerunt. Absurdum est Pastorem ab oue iudicari.

III. Bona Ecclesiastica sunt à tributaris sæcularium exempta: idque iure, non simpliciter naturali, nec merè positiuè;

rius; sed iure gentium, quod partim est naturale, partim positivum. Hinc mos omnium fuit gentium; Sacris deditos; & quæ ipsorum essent, pro exemptis haberi. *Ut Leuitæ, Exod. 20. Num. 1. Sacerdotes, Genes. 47. sub Pharaone: Et 1. Esdra 7. sub Artaxerxe. 2. Ut Anima corpori præest, non subest: ita nec Clericia subesse debet Politicæ, in Sacris. Vide Antichristum p. 2. q. 21.*

DICO AD I. Quos Concilium Nicænum prius damnarat Arianos; sententiam in eos est executus Imperator.

AD II. Rectè: At Ecclesiastica potestas est sublimior: ergo non subiecta inferiori sæculari in rebus aut sacris, aut ad sacra pertinentibus.

AD III. Christus soluit, quia voluit, non quia debuit. *Nam liberi sunt filii: sed ut non scandalizemus eos, vade &c.*

VIII. DE MONACHIS.

QVÆSTIO LII.

Quàm dirum in Monachos odium Lutheri-calvinistarum?

LUTHERVS in obsequio suo Epithalamio ad 1. Cor 7. Omnes eos qui Cælibem vitam in monasteriis ducunt, idolo Moloch corpora sua cremare confirmat. *Ibidem, Statum Religionis nil vaere; ethnicum, teitenum, sæcularem, ac veluti lutum esse scilicet. &c.*

Magdeburgense Centuria 1. c. 10. aunt. *Quis non hac hominum monstra execretur, ut inimicos humanæ societatis, & contra totam secundam Tabulam delinquentes? Melancthon in Apologia articulo de votis; Vota & opera Monachorum appellat: obsecrationes fatuas, hypocriticas simulationes, Traditiones pharisæicas, & Mahumeticas.*

CALVINVS *Instit. l. 4. c. 13.* ait, Monachos omnes esse Sophistas cucullatos, qui ab

Ecclesia discessionem fecerint, & se totos diabolo consecraverint: Monasteria esse lupanaria; Vota monastica, reia Satana.

Sic & hæresiarchæ in Genealog. p. 2. q. 11.

AVTOR. 1. Filii tenebrarum æque oculis nequeunt lucem Religionis intruere; desertores militiæ oderunt castra Sanctorum. *Nam, ait S. Antonius apud S. Athanasium, omnes qui dem Christiani Diabolus odit; sed probes Monachos, Chrysostrym virgines tolerare nullo modo potest.*

2. Dissimillima de iis S. Patres, quorum pars magna & ipsi monasticum coluerunt: Quibus à Christo, *Matth. Marc. 10. Luc. 18.* centuplum in hoc saeculo; sedes honoraria in iudicio; locum in cælorum regno promittitur. Sed præ veritè hæc latet.

QVÆSTIO LIII.

Qualis Origo fuerit Religionum?

LUTHERANI. *Ut Magdeburgenses Cent. 1. c. 10. cepit hoc saeculo 400. primum monasterium: se ab Antonio, Micharito &c. Idque Cent. 5. c. 6. patet in securatione doctrina de iustificatione, & in vitiis contra Deiprium ex prava emulatione Effessorum; Cent. 6. partem casu, v. fugerent persecutionem; v. de hanc Hieronymus testatur.*

CALVINVS *Instit. l. 4. c. 13. §. 10.* Melancthon in Apologia articulo 27. aunt fuisse quidem quarto, & quinto saeculo Monachos aliquos, sed eos, qui tunc sunt, cum eis habere comamene nihil: ideoque hodie tantum monachatum rem esse novam.

SVADENT istis. 1. Quia an liber de vita S. Antonii monachi sit ab Athanasio conscriptus, dubitant Magdeburgenses Cent. 1. c. 10. 2. Quia, Negant iidem Cent. 1. c. 10. Erasmus, Lutherus, Calvinus, &c. librum de Ecclesiæ hierarchia esse Dionysii Areopagite. 3. Quia negant, *ibidem c. 3.* Theologionem de Christianis, sed Ellenis, scriptum.

AVTOR. Tria asserimus: vnde &